

נוסח לא מתוקן

הכנסת הארבע עשרה
מושב שלישי

פרוטוקול מס' 190
מישיבת ועדת הכלכלה

שהתקיימה ביום ג', י"ז בכסלו התשנ"ח, 16.12.1997, בשעה 11:00

נכחו:

חברי הוועדה:

היו"ר אבי יחזקאל
אפי אושעיה
נעמי חזן
גדעון עזרא
אברהם פורז

מוזמנים:

עו"ד יונתן גיליס, הלשכה המשפטית, משרד המסחר והתעשייה
עו"ד אורית לב, הלשכה המשפטית, משרד האוצר
עו"ד אלן זיסבלט, משרד המשפטים
עו"ד מירב ישראלי, מחלקת יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
אריאלה רוזנטל, מתמחה, משרד המשפטים
גבריאל קרפטי, מתמחה, משרד המשפטים
עו"ד מיכאל הרצברג, חברות כרטיסי האשראי
עו"ד חיים שטרן, ערוץ הקניות
יוסף מנירב, מנכ"ל "קלאב הוטלי"
משה בובליל, מנהל בכיר, "קלאב הוטלי"
רוני פיבקו, מנכ"ל RCI
אייוו פרץ, מנהלת קשרי יזמים, RCI
דובי וינר, מנהל מחלקת צירוף מלונות, RCI
משה עמיר, RCI
עובדיה שרגאי, יועץ לענייני צרכנות
אריאלה רבדל, מנכ"ל המועצה לצרכנות
עו"ד יעל אינגר, המועצה לצרכנות
אורנה ביבר, דוברת המועצה לצרכנות
עו"ד בתיה מילר, הרשות להגנת הצרכן
עו"ד ירון לוינזון, הרשות להגנת הצרכן
עו"ד דורון רוזנברג, "סילבר ביץ"
עו"ד משה מגן, "סילבר ביץ"
אריאלה מדר, "רדיסון מוריה פלאזה"
עו"ד מנחם בליזר, לשכת עורכי-הדין

יועצת משפטית: אתי בנדלר

מנהלת הוועדה: לאה ורון

נרשם על-ידי: חבר המתרגמים בע"מ

ס ד ר ה י ם

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 8) עיסקאות ביחידות נופש ובמכר מרחוק

התשנ"ח-1997

הצעתה של ח"כ נעמי חזן

**הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 5) (מתן אפשרות לצרכן לבטל חוזה)
התשנ"ז-1996
הצעתה של ח"כ נעמי חזן**

היו"ר אבי יחזקאל: אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכלכלה בהצעת החוק של ח"כ נעמי חזן, הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 8) (עיסקות ביחידות נופש ובמכר מרחוק), התשנ"ח-1997.

אנחנו נדון בחוק הזה ואין לי ספק שהנישה הזו היא נישה שח"כ חזן עלתה עליה. כלומר, זה הדבר נכון שיהיה מעוגן בחקיקה. אני יודע שהתהליך יהיה מאוד קצר ובסופו נעגן אותו בספר החוקים של מדינת ישראל. אני חייב לומר שלא מעט אנשים נפגעים, בעיקר מחאפרים. יש כאלה שעושים זאת בצורה מסודרת, ובהם בוודאי אנחנו לא רוצים לפגוע, אבל יש לא מעט חאפרים. כשפותחים עתוני סוף שבוע ומקבלים טלפונים הביתה, יש כבר אפשרות לנפוש בכל מקום בעולם אפילו מתקיימת שם המלחמה הכי כואבת והרעב הכי גדול. מהבחינה הזו אני חושב שכדאי להסדיר את העניין.

הבנתי שהתקיימה ישיבה אחת בנושא והייתי רוצה לשמוע איפה הדברים עומדים ולאחר מכן נמשיך הלאה.

הנייר הזה שבפניכם הוא לעיונכם לקראת ישיבה נוספת שתערך בקרוב מאוד. כלומר, גם תעירו את הערותיכם עכשיו, אבל אם תרצו להשיג השגות נוספות, תוכלו לעשות זאת בעוד ישיבה כאשר באותה ישיבה קרוב לוודאי שתערכנה גם הצבעות.

אתי בנדלר: הצעה זו הועבר קודם בדיון מקדמי בכנסת, הועברה להכנה בוועדת הכלכלה לקריאה ראשונה. אינני זוכרת. כמה ישיבות קיימה הוועדה לצורך הכנת הצעת החוק לקריאה הראשונה, אבל אחרי שהיא עברה כבר קריאה ראשונה בכנסת, שוב התקיימה כאן ישיבה רבת משתתפים וממושכת שבה הועלו הערות רבות מאוד, ובעקבותיה התבקשתי מסמך להכין יחד עם הנציגים הנוגעים בדבר. קיימנו אצלי מספר ישיבות בעניין הזה יחד נציגי משרד המשפטים, נציגי משרד המסחר והתעשייה, ומר עובדיה שרגאי שהיה הממונה על הגנת הצרכן הקודם והיום הוא פנסיונר, אבל הוא מהמבנינים ביותר בתחום הזה של הגנת הצרכן. בישיבות שקיימנו התחשבנו בכל ההערות שהושמעו במהלך הדיונים בנושא הזה וההצעה שגיבשנו ושנמצאת היום בפניכם היא פרי אותן הערות שהתקבלו והישיבות שקיימנו. כמובן שמדובר כאן בנוסח לדיון, בהצעה לדיון והיא פתוחה להערות ולשינויים.

היינו אמורים לכלול בהצעה הזאת הוראה נוספת על מה התיקון הזה לא יחול, ואני לא מתכוונת כל כך לגבי עיסקה ביחידות נופש, כמו לגבי עיסקת מכר מרחוק, כפי שהיא מוגדרת כאן. מדובר על כך שהיא לא תחול למשל על תוכנות מחשבים, על שירות שהוחל בנתינתו, על כרטיסי טיסה ואולי יש עוד דברים. בעקבות הערות שיושמעו היום, אנחנו כמובן נתקן את ההצעה ונסייג את תחולת החוק.

נעמי חזן: זאת לא פעם ראשונה, לא פעם שנייה, ולא פעם שלישית שאנחנו יושבים על הצעת החוק הזו. לדעתי נעשתה עבודה באמת על-ידי המשפטנים בין הישיבה הראשונה

שהתקיימה להכנה לקריאה שנייה ושלישית, לבין הטיוטא שמונחת עכשיו בפניכם.

אנחנו צריכים לעבור סעיף סעיף ולעשות את התיקונים הדרושים. סיכמתי עם היושב-ראש שממש בשבועות הקרובים נערוך גם הצבעות. החוק הזה יהיה והוא יהיה בעזרתם ובסיועם של הרבה אנשים, ואני מקווה גם שהוא יהיה ברוח טובה.

המגיפה, ואני קוראת לזה ממש מגיפה, של שיווק אגרסיבי במיוחד של דירות נופש בחודש-חודשיים אחרונים הוא דבר שאנחנו לא יכולים לשבת בשקט לגביו ולא לתת מענה בחקיקה. המצב היום הוא מצב קשה במיוחד. יש בעיות משפטיות שכבר מוגנות בחוק של הונאה ושל העדר גילוי נאות של משווקי דירות נופש. חלק מהם הן חברות קטנות שנכנסות לשוק בצורה בלתי אחראית, חלק חברות יותר ותיקות ויותר מורכבות אבל שגם הן עדיין לא מאפשרות ביטול חוזה או מתן זמן סביר לעיון בחוזה לאחר חתימתו. כתוצאה מכך רק בבניין הזה בשבועות האחרונים - וזה חשוב שזה יאמר - ניגשו אלי לא מעט עובדי כנסת וחברי כנסת שבעצמם נפלו בפח הזה.

אנחנו חייבים להגן על כל הצרכנים ואני רוצה לומר לכם שהאנשים שנופלים בפח במיוחד, אלה הם אנשים מיעוטי יכולת שבעצם את כל חסכוניהם כבר מישכנו לדירת נופש במקום שקרוב לוודאי לא יגיעו אליו.

אני מציעה שנתחיל לעבור סעיף סעיף ללא דיונים מיותרים כי הנושא מוכר לכולם.

פנה אלי אתמול אחד הכתבים הפרלמנטריים הוותיקים ואמר לי שגם הוא חתם כי קיבל כרטיס טיסה חינם לרפובליקה הדומיניקנית, אבל כשהוא הסתכל על הכרטיס ראה שתוקפו פג.

בתיה מילר: אני מבינה שההצעה הזאת באה להחליף את ההצעה המקורית שעלתה בזמנו.

היו"ר אבי יחזקאל: לא, ממש לא. זאת הצעה של ח"כ נעמי חזן.

בתיה מילר: קודם גם היה תיקון של 14(א) שדיבר על זכות ביטול במקרה של אי-מתן הזדמנות לעיין בחוזה או במקום עסק לא קבוע.

נעמי חזן: בגלל הבעיות המשפטיות עשינו מספר שיפורים.

בתיה מילר: אין לי בעיה עם הנושא של דירות נופש שכמובן טעון את ההסדר הזה.

היו"ר אבי יחזקאל: יש הערות נוספות? מכיוון שח"כ חזן אמרה שהחוק כבד, אני לא רוצה שמישהו יאמר שלא נתנו לו לדבר.

מיכאל הרצברג: הצעת החוק לא מדברת על תשלום בכרטיסי אשראי, אבל החוק הכללי לגבי כרטיסי אשראי הוא שכאשר מישהו התחייב בכרטיס אשראי פרט לכמה עסקאות שלא נוגעות לעניין, הלקוח

יכול להפסיק את החיובים שלו, ואז הלקוח מחוייב ובית העסק מזוכה. אם אנחנו כאן רוצים לעשות הסדר של 14 יום צינון, צריך לתת את הדעת גם לנושא הזה.

היו"ר אבי יחזקאל: אדוני מציע להכליל את העניין של כרטיסי אשראי בחוק של ח"כ חזן.

מיכאל הרצברג: אפשר שבחוק יאמר שבכל מקרה בית העסק או העוסק לא יהיה רשאי לחייב את הצרכן לפני שיעברו 14 יום. הוא יוכל להציג את השוברים רק לאחר 14 יום. לא תמיד טכני זה ניתן כי יש היום מכונות אוטומטיות.

אפשרות שנייה יכולה להיות שיאמר שאם חשבון בית העסק עדיין לא זוכה והלקוח הודיע בכתב על ביטול, בית העסק לא יזוכה והלקוח כמובן לא יחוייב.

היו"ר אבי יחזקאל: יש לי בעיה של לוגיקה. לא הבנתי מה שאתה אומר. אני מציע להכניס את מה שאתה לא מציע, להכניס את העניין של כרטיסי אשראי.

נעמי חזן: נגיע לזה.

אתי בנדלר: הועלתה כאן בעיה מאוד מאוד חשובה שאנחנו באמת לא התייחסנו אליה וזה היחס בין התיקון המוצע לבין חוק כרטיסי אשראי. חוק כרטיסי אשראי ככלל, למעט חריגים, אינו מאפשר ללקוח שקנה מוצר או שירות באמצעות כרטיס אשראי, לבטל את החיוב.

היו"ר אבי יחזקאל: לזה התכוונתי. מכיוון שמדובר כרגע שאחד מאמצעי התשלום הבולטים הוא באמצעות כרטיסי אשראי, אני טוען שגם מה שקשור בתשלום באמצעות כרטיסי אשראי, ראוי שיחול עליו החוק של נעמי חזן.

לכן אני מציע, על-דעת חברי הכנסת, שהסוגיה הזו של כרטיסי אשראי תיכלל בהצעת החוק של נעמי חזן ואתם תתנו לנו טיוטא שתוכלו להתייחס לעניין הזה.

מיכאל הרצברג: יש לנו תביעות רבות של צרכנים שבערב עשו עיסקה ובבוקר הם התחרטו.

אתי בנדלר: אנחנו יכולים להכניס הוראה בחוק הזה, או תיקון עקיף לחוק כרטיסי אשראי, לכתוב שהוראות חוק זה יחולו על אף האמור בכל דין אחר. העניין הוא שאני חושבת שאם אנחנו באים לבצע תיקון עקיף בחוק כרטיסי אשראי, אנחנו באמת משנים כאן משהו מאוד יסודי ולכן חייבים להזמין לדיון הזה לא רק את נציג חברת "ויזה כאל", אלא באופן ברור גם את נציג חברת "ויזה" וכו'.

היו"ר אבי יחזקאל: אין בעיה. אני חושב שזה שווה גם הזמנה שלהם. הצעתה של היועצת המשפטית מתקבלת על דעתה של ח"כ חזן להזמין לישיבה הבאה את כל נציגי חברות האשראי למיניהן.

תודה לך, הערה מאוד קונסטרוקטיבית.

משרד האוצר, יש לכם מה לומר?

אורית לב: אין לנו מה לומר.

היו"ר אבי יחזקאל: הצעת חוק טובה. נכון?

אורי לב: כן.

היו"ר אבי יחזקאל: הצעת משרד המסחר והתעשייה?

יונתן גיליס: זה מקובל עלינו.

היו"ר אבי יחזקאל: RCI.

רוני פיבקו: אנחנו מבקשים להגיד שיש באירופה כבר חוקים ותקנות בעניין הזה. אחר וששים אחוז מהרוכשים היום בישראל הם רוכשים יחידות לא בישראל אלא רוכשים יחידות בחו"ל, אנחנו מבקשים לנסות עד כמה שאפשר להתאים את החוק לחוקים שקיימים כבר באירופה.

היו"ר אבי יחזקאל: ראוי שתביא את ההצעות האלה לידיעת המציעה, חייך נעמי חזן.

רוני פיבקו: אחרי שאנשים קונים את היחידות ורוצים לנסוע לאתרים שונים בעולם, הם פונים אלינו. אנחנו מעין סוכנות הנסיעות של אותם רוכשים שכבר רכשו. אנחנו לא מוכרים יחידות נופש, אלא מבצעים את תחלופת הנופש ב-3,200 מלונות בעולם.

היו"ר אבי יחזקאל: אני מציע לך להגיש לחייך נעמי חזן עם הצעות קונקרטיות.

רוני פיבקו: הדבר הבולט העיקרי זה עניין ה-14 יום שמבקשים לעשות כאן, כאשר בכל אירופה זה עשרה ימים.

נעמי חזן: עשרה ימי עבודה שזה 14 ימים.

רוני פיבקו: זה הנושא העיקרי.

היו"ר אבי יחזקאל: זאת אומרת שהצעת חייך חזן קולעת לדעתכם.

רוני פיבקו: כן.

אתי בנדלר: אני חייבת להעיר שבישיבות שישבנו, גם מר עובדיה שרגאי וגם גבי מירב ישראלי ממשרד המשפטים, כולם הביאו את החוקים החלים בקהילה האירופית והתייחסו בהצעותינו על חיקוקים אחרים.

היו"ר אבי יחזקאל:

בסה"כ אתה בעד למסד את זה.

רוני פיבקו:

כן. אולי אפשר לכתוב עשרה ימי עבודה.

היו"ר אבי יחזקאל:

לא. אנחנו נכתוב 14.

יוסף מנירב:

אני גם איש "קלאב הוטלי", אבל אני גם חבר הנהלה של אירגון ה"טיימשרינג" האירופאי. מאחר ואנחנו עומדים לדון סעיף סעיף, לא אכנס כעת לגוף הנושא, אלא אומר שבאופן כללי אנחנו מקבלים את הנושא בברכה ונשמח לדון בסעיפים השונים.

בתיה מילר:

אם התאמה, אפשר לעשות התאמה עד הסוף, כי באירופה למשל אסור לגבות 10 ימים כספים מיום חתימת החוזה. השאלה אם גם את זה אתם מוכנים לאמץ.

קריאה:

לא.

רוני פיבקו:

אנחנו כתבנו לאריאלה רבדל שאנחנו רוצים לשתף פעולה עם הרשות להגנת הצרכן. אנחנו בעד כל

מה שיגן על הצרכן.

היו"ר אבי יחזקאל:

יש חלטוריסטים בנושא הזה?

רוני פיבקו:

בארץ יש היום כ-40 חברות שמוכרות "טיימשרינג".

נעמי חזן:

כולן חברות באירגון שלכם?

רוני פיבקו:

לא, לא כולן אצלנו אבל רובן אצלנו כי אנחנו 75 אחוז מהשוק העולמי. בארץ אנחנו 55 אחוז.

היו"ר אבי יחזקאל:

תסביר לי טכנית איך זה קורה. אני מקבל הצעה למכור דירות בהונדורס.

רוני פיבקו:

בעל מלון בהונדורס מייפה את כוחך למכור יחידות נופש, ואנחנו בודקים שאכן אתה מיופה כוח על ידו, ואז אתה רשאי למכור פה יחידות נופש, לפחות מבחינת RCI, כאשר אנחנו משתדלים בקשר שלנו עם היזם - לא עם המוכר, כי אין לנו שום קשר עם המוכר, הקשרים שלנו הם רק עם היזמים, בעלי המלונות - שהקשר יהיה באמת לטובת הצרכן.

היו"ר אבי יחזקאל:

אתה יכול להגיד לי לאיזה מקומות אקזוטיים בעולם אנחנו יכולים להגיע כישראלים?

רוני פיבקו:

אני מניח של"קלאב הוטלי" יהיה כוח תחלופה מאוד חזק, כי המלון הוא יפה. ל"מוריה" יש כוח תחלופה מאוד חזק כי המלון הוא באמת חמישה כוכבים. לכן האנשים שרוכשים במלונות שיש להם כוח תחלופה חזק, יוכלו לנצל כי אנחנו עובדים לפי כוח תחלופה. אדם יכול לקנות במקום שאין לו כוח תחלופה והוא באמת לא יקבל כלום.

היו"ר אבי יחזקאל:

ישראל נחשבת כוח תחלופה טוב?

רוני פיבקו:

לצערי לא, כי חשוב גם הביקוש ולא רק המלונות המפוארים.

היו"ר אבי יחזקאל:

יש ביקוש והיצע.

רוני פיבקו:

כן. אם אין ביקוש לישראל, חברת RCI לא תוכל לתת לאנשים שרכשו בישראל כי נשארות לה יחידות ב"קלאב הוטל" וב"מוריה" שאין לה מה לעשות איתן.

היו"ר אבי יחזקאל:

עם יד על הלב, היית אומר שאותן 40 חברות עושות עבודה מסודרת וראויה מבחינה ציבורית

צרכנית?

רוני פיבקו:

אני חושב שרוב החברות הן חברות טובות והן בסדר. כמוכן יש כאלה שפעלנו נגדן במשרד המסחר והתעשייה, אישית אני פניתי למשרד המסחר והתעשייה בתל-אביב וביקשתי שיחקרו חברות מסויימת, והיתה גם חברה שהקפאתי אתה במשך תקופה מסויימת מעבודה אתי.

היו"ר אבי יחזקאל:

הקטע הזה של יצוא דירות "טיימשרינג" באיזורי מלחמה, זאת אופנה ישראלית? ראיתי בטלוויזיה מקומות שהם במאה מטר מהמקום שבו מתקיימת מלחמה.

רוני פיבקו:

אנחנו מציעים מקומות בכל העולם. הבאנו למדינת ישראל בשנה האחרונה אלפי משפחות שלא היו מגיעות למדינת ישראל אם לא היה הנושא של ה"טיימשרינג", שהשאירו פה קרוב ל-15 מיליון דולר. אנחנו רואים בזה פלח שוק מאוד מיוחד, במיוחד עכשיו בעונת התיירות החלשה. פנה אלי יושב-ראש התאחדות המלונות באילת וביקש ממני לעזור לו לשווק את אילת.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני יכול להמליץ גם על נתניה?

רוני פיבקו:

אנחנו במשא ומתן עם אחד מבתי המלון שם.

אלן זיסבלט:

שתי הערות כלליות. אמנם הנושא של "טיימשרי", הנושא של דירות נופש הוא הנושא המרכזי, אבל אנחנו לא צריכים לשכוח שיש נושא נוסף בהצעה הזאת כתוצאה מהדיונים וכתוצאה בעצם מהיוזמה של כבוד יושב-ראש הכנסת בעניין שיווק ישיר, כפי שאז קראנו לזה, והיום זה נקרא שיווק מרחוק. בעצם יש סוגיות משותפות לשני הנושאים, העניין של גילוי נאות והעניין של זכות ביטול אחרי זמן מסויים.

רציתי להביא את זה לתשומת לבנו משום שבמידה מסויימת העוסקים בתחום הזה - בטלוויזיה, דואר, טלפון וקטלוגים - אלה הם עוסקים אחרים ויכול להיות שבאמת נצטרך לקבל את ההערות שלהם, משום שבכל-זאת אנחנו נוגעים בעניינים חשובים גם בתחום הזה.

אתי בנדלר: אני חושבת שהם הוזמנו. מנהלת הוועדה איננה כאן, אבל היא פנתה לאיגוד לשכות המסחר כדי שיוזמן כל מי שנוגע לעניין.

אלן זיסבלט: דבר נוסף שקשור לעניין של שיווק מרחוק. שני השינויים האלה, ה"טיימשר" והשיווק מרחוק בעצם מצטרפים להסדר של זכות ביטול בתחום הרוכלות. אגב, אני רוצה שנבין את ענין ה-10. ימים. 10 ימים באמת מופיע בדירקטיבה של השוק, זו התקופה המינימלית, אבל יש מדינות באירופה שיש להן גם 14 יום. שלא נחשוב שאנחנו מקדימים בעניין הזה.

העניין הנוסף הוא לגבי ה"טיימשר" בכלל וזה אני מביא במיוחד לתשומת לבה של ח"כ נעמי חזן. האמת היא שיש אנשים שמאמינים שהנושא של "טיימשר" הוא נושא שבעצם מחייב טיפול משפטי מעבר לנושא של הביטול והגילוי הנאות. האמת היא שאנחנו במשרד המשפטים נתבקשנו ואנחנו שוקלים אפשרות של אולי טיפול באספקטים נוספים. למשל, הזכות עצמה, ומה קורה אם אתה שילמת ובכל-זאת יש נפילה של החברה לפני שקיבלת את הדירה, או יש כינוס נכסים די קרוב לקניית דירת הנופש. זאת אומרת, אנחנו שוקלים אספקטים נוספים של הבעיה, אבל אנחנו בוודאי מסכימים שהנושא של הגילוי הנאות והביטול הוא מספיק דחוף כדי באמת להצדיק את הגישה שאנחנו לא נחכה לטוב ביותר.

היו"ר אבי יחזקאל: זאת אומרת, מה שאדוני אומר שיש סיכוי שעל הצעת החוק של ח"כ חזן כאשר היא תעבור סופית, אתם גם תרחיבו.

אלן זיסבלט: נכון. או שנעשה זאת בהצעת חוק נפרדת. ללא ספק הנושא הזה של הביטול ושל גילוי נאות, הוא הנושא הדחוף ואנחנו תומכים בו.

עובדיה שרגאי: רציתי אמנם להדגיש את מה שאמר אלן זיסבלט, אבל אתייחס לגבי גילוי נאות. גם ביחידות נופש וגם במכירה מרחוק, נדמה לי שצריך להביא עוד סעיף שמתייחס למתי מקבל הרוכש או הקונה את כספו חזרה, תוך כמה זמן. הוא צריך לבטל את העיסקה, אבל השאלה כמה זמן בעל העסק מחזיק בכיסו או אצלו או בחזקתו את הכסף שלא מוחזר. נדמה לי שזה נושא חשוב שמשום מה לא עלה כאן.

היו"ר אבי יחזקאל: לגבי ביטול יש ציון מפורש. האם יש ציון בגין החזרת הכסף?

אתי בנדלר: זה סעיף 14(ג).

היו"ר אבי יחזקאל: נציג ערוץ הקניות, אני רוצה לתת לך אפשרות להשמיע את דעתך.

חיים שטרן: הסתייגויות מסוימות כבר העלינו בדיון הקודם. עם קריאת הסעיפים השונים, נוכל להעיר את הערותינו.

אתי בנדלר: אני מדלגת על שם החוק ומתחילה עם תיקון סעיף 14, סעיף 1 להצעת החוק שהושמטו בו שתי מלים:

בחוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981 (להלן החוק העיקרי) בסעיף 14:

(1) בס"ק א(1) במקום שבעה, יבוא 14.

(2) בס"ק א(2) במקום שבעה, יבוא 14.

מהות התיקון: סעיף 14 לחוק העיקרי דן בעיסקה ברוכלות. קודם כל, מהי עיסקה ברוכלות. רוכלות מוגדרת בסעיף 8 לחוק העיקרי, דהיינו לחוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981, כדלקמן:

"רוכלות - הצעת עיסקה לצרכן מעת עוסק שבא שלא לפי הזמנה למקום מגוריו, שירותי הצבאי, עבודתו, לימודיו או לקירבתם".

דהיינו, זה הרוכל המסורתי שהוא מסתובב ובא עם מרכולתו אל הצרכן. בדיונים הקודמים אנחנו בעצם רצינו להרחיב את ההגדרה של רוכלות, כך שהיא תכסה בעצם את כל נושא העיסקה מרחוק. הצענו איזו שהיא הצעה בנוסח שהתפרסם בכחול. כאשר דנו בנושא הגענו למסקנה שלא יהיה נכון במילה התמימה רוכלות להכניס תחת כנפיה את כל הנושא המאוד כבד שיש לו באמת השלכה אדירה על חיי המסחר והכלכלה בארץ של הנושא מרחוק, כל הטלמרקטינג.

לכן אנחנו לא נוגעים בהגדרת רוכלות כפי שהיא. סעיף 14 שדן בעיסקה ברוכלות, התיקון היחידי הוא הגדלת התקופה שבה ניתן לבטל עיסקה ברוכלות.

סעיף 14(א) אומר כדלקמן: **בעיסקה ברוכלות רשאי הצרכן לבטל את ההסכם.**

(1) במכר, מיום עשיית ההסכם עד שבעה ימים מיום מסירת הממכר.

(2) בשרות, אם טרם הוחל בנתינתו תוך שבעה ימים מיום עשיית ההסכם.

דהיינו, זכות ביטול לעיסקה ברוכלות היא תוך שבעה ימים. מאחר ואנחנו רוצים לשמור על אחידות בכל החוק הזה ובכל החוק אנחנו מציעים 14 ימים לזכות ביטול, וגם בסעיפים אחרים שי 14 ימים, כדי לשמור על אחידות אנחנו מבקשים גם כאן לתקן את זה ל-14 ימים. יש לומר שבעצם זה כבר נכלל אפילו בנוסח לקריאה הראשונה.

היו"ר אבי יחזקאל: יש הערות לגבי סעיף 1? אין.

אתי בנדלר: אם כן, הוא אושר?

היו"ר אבי יחזקאל: לא. אני לא מביא אותו להצבעה.

אתי בנדלר: סעיף 2. הוספת סעיפים 14(א) עד 14(ג). אלה בעצם הסעיפים החדשות הנוגעים לענייננו.

אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא.

היו"ר אבי יחזקאל:
חברים, אומרים כאן שאלה הם סעיפים חדשים. חשוב לי ללכת עם כולם יד ביד.

אתי בנדלר:
עסקה ביחידת נופש.
(א) לא יעשה עוסק עיסקה בעניין יחידת נופש אלא אם כן התקיימו כל אלה. אני כבר רוצה להפנות את תשומת הלב לסעיף קטן (ד) באותו סעיף המגדיר מהי יחידת נופש לצורך העניין הזה.

בעמוד 2 להצעת החוק, סעיף קטן (ד) של סעיף 14(א) המוצע: בסעיף זה, יחידת נופש, זכות בין קניינית ובין שלא קניינית - אנחנו צריכים את זה כי עד היום מתנהל ויכוח האם מדובר בזכות חוזית או בזכות קניינית - המקנה לבעליה זכות שימוש לסירוגין בחדר או במערכת חדרים, בארץ או בחו"ל, במשך שלוש שנים לפחות לתקופה של מספר ימים לפחות.

שוב, לצורך ההגדרה של יחידת נופש, אנחנו עזרנו בדירקטיבה האירופית ובדברי חקיקה נוספים וניסינו לכסות את כל ההיבטים של הגדרת יחידת נופש.

משקראנו את ההגדרה, אני חוזרת לסעיף קטן (א):
לא יעשה עוסק עיסקה בעניין יחידת נופש אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) נחתם חוזה בכתב בינו לבין הצרכן (להלן - החוזה).

מאחר שלא מדובר בעיסקה במקרקעין, אין עד היום חוזה לעשות עיסקה ביחידות נופש דווקא בכתב. אנחנו כאן מבהירים שעיסקה ביחידת נופש חייבת להיות בכתב, בחוזה בכתב.

(2) העוסק מסר לצרכן טופס החתום על ידיו, שבו כלולים כל הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ב) — (להלן - טופס גילוי) והצרכן אישר בחתימתו קבלת טופס הגילוי.

דהיינו, שני אלמנטים צריכים להתקיים כדי לחתום על עיסקה ביחידת נופש:

(א) חוזה בכתב.

(ב) טופס גילוי. טופס גילוי זה אותו טופס שבו הצרכן בעצם מקבל גילוי נאות. בקשר לשורה של נושאים שאני מיד אקרא אותם ושמופיעים בסעיף קטן (ב). כפי שנראה בהמשך, בעצם זכות הביטול היא לפי המאוחר, או מיום חתימת החוזה או מיום קבלת טופס הגילוי המלא.

יוסף מנירב:
לפני שנכנסים לתוכן, אני רוצה להעיר במישור הטכני. מדובר פה אם כך על חוזה ועל טופס גילוי שלמיטב הבנתי וידיעתי כולל פרטים שצריכים להיות בחוזה. אם אנחנו נראה אחר-כך את כל הדברים, הרי שיש לנו פה מצב שאני אעשה חוזה עם שני העתקים, על אחד יהיה כתוב חוזה והשני טופס גילוי. גם כתבנו את זה בתזכיר שהגשנו לוועדה.

אתי בנדלר: הוא מדבר על סעיף קטן (א) לסעיף 14(א) שבו אמרתי שבעצם בהתאם להצעה צריכים להיות שני מסמכים בכתב. אחד הוא החוזה והשני הוא טופס גילוי.

יוסף מנירב: עם כל הכבוד, אינני יודע מה צריך להיות כתוב בחוזה, אם אחר-כך אנחנו רואים את כל טופס הגילוי שכולל את כל הפרטים.

להערכתנו כל הפרטים שעליהם תסכים הוועדה, בוודאי שחובה לגלותם בצורה החד-משמעית, אבל הם חלק בלתי נפרד מן החוזה. היום בחוזה שלנו כל הפרטים שאתם דורשים בטופס הגילוי למעט ה-14 יום, מופיעים. האם אני צריך לעשות חוזה פעמיים? טופס הגילוי הזה הופך להיות חוזה נפרד.

אלן זיסבלט: אני רוצה להבהיר שאנחנו לא מדברים דווקא על "קלאב הוטל". זה לא העניין שדברים מסויימים מופיעים אצלו בעמוד 7 בסעיף 57 של החוזה. אנחנו מדברים כמו בהרבה מדינות ששם יש טופס גילוי נאות. אתה חייב להתייחס למספר דברים חשובים, שהאדם ידע אותם מיד עם עשיית העסקה.

היו"ר אבי יחזקאל: הוא אומר שבטופס הגילוי הנאות ישנם דברים שכן יופיעו בחוזה ויש גם דברים שלא יופיעו בחוזה. כלומר, מהבחינה הזאת טופס גילוי נאות הוא טופס משלים לאותו חוזה.

יוסף מנירב: אני אומר בכל האחריות שאסור שיהיה סעיף שמופיע בטופס גילוי שלא יופיע בטופס החוזה.

אלן זיסבלט: עם כל הלא יעלה על הדעת, אני לא יכול להתמודד. אינני יודע אם כתוב אצלו בחוזה לגבי דמי הניהול.

יוסף מנירב: צורת החישוב רשומה.

אריאלה רבזל: אלן בוודאי זוכר דיון בוועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת כאשר דנו בעניין סעיפי הערבות בנושא שהוא מורכב ומסובך הרבה יותר, התקבלה החלטה מפורשת לחייב את הבנקים לתת לצרכנים, מעבר לחוזה של המשכנתא או ההלוואה שלקחו מהבנק, שבו יש המון סעיפים, והחמישה סעיפים שמפורטים פה הם חלק מאותם סעיפים רבים. להוציא טופס מיוחד שהוא טופס של גילוי נאות שמפרש את הסעיפים העיקריים שהם הסעיפים המהותיים שהצרכן חייב לדעת אותם ולהיות מודע להם. זאת מהות התיקון הזה.

נעמי חזן: אני רוצה להסביר את הדברים בשפת אדם כי המשפטנים מסוגלים לפעמים, לא תמיד, לסבך את חיינו בצורה שאף אחד לא מבין. החוזים האלה, מי שראה אותם, הם חוזים ארוכים ומורכבים, באותיות דפוס קטנות וחלשות שלפעמים קשה מאוד אפילו לקרוא. כאשר מדובר בטופס גילוי נאות, זה טופס שכולל 1, 2, 3, 4, 5, 6 שכל אדם יכול להבין אותו. אין שום סתירה בין מה שכלול בחוזה לבין אותו טופס. הטופס הזה בא להגיד לצרכן שידע את הפרטים האלה כי הם הכי חשובים עבורו.

היו"ר אבי יחזקאל: מה שאתה אומר שזה לא מועיל אבל זה לא מזיק ולכן כדאי שזה יהיה.

יוסף מנירב: תמיד אחר-כך יהיו בעיות בבתי-משפט של הבנה שונה של טופס הגילוי מהחוזה. תמיד יהיו סיבוכים כי חוזרים על אותו הדבר.

נעמי חזן: אני מקווה שלא.

יוסף מנירב: מותר לי לכתוב דברים נוספים בטופס הגילוי?

היו"ר אבי יחזקאל: כן.

יוסף מנירב: אז אני רוצה את כל הפרטים של החוזה לכתוב בטופס הגילוי.

היו"ר אבי יחזקאל: הוא שואל שאלה טכנית. האם הוא יכול בטופס הגילוי הנאות להכניס את כל פרטי החוזה בגודל האותיות, באלפי המלים הבלתי מובנות. טכנית הוא צודק. הוא אומר שבשבילו גילוי נאות זה לעשות דופליקציה של החוזה ולהכניס אותו לטופס הגילוי הנאות.

אתי בנדלר: אנחנו עדיין לא קראנו את הרישא של סעיף קטן (ב) ואם זה טעון הבהרה, אנחנו גם חזק את זה.

היו"ר אבי יחזקאל: אני בחכמתי הלא גדולה לא שמתי לב לסעיף (ב). בואו נעבור לסעיף (ב) ונראה מה צריך להיות טופס גילוי נאות.

מיכאל הרצברג: איך אתם מתייחסים לפניות באמצעות האינטרנט?

נעמי חזן: זה נכנס בסעיף נוסף.

מיכאל הרצברג: אבל זה בכתב או לא בכתב? אני במקרה עשיתי עבודה גדולה בנושא הזה.

נעמי חזן: חבל שלא היית בישיבה הקודמת כי התקיים דיון ארוך.

מיכאל הרצברג: הייתי, אבל דיברו על עיסקאות אחרות באינטרנט. אני מדבר על כך שצריך לעשות עיסקה בכתב, כאשר אתה נכנס להצעה של יחידות נופש בעולם ונותנים לך את כל הפרטים. השאלה אם זה נקרא שהוא נותן לך את הפרטים בכתב או לא. אני חושב שכן.

אתי בנדלר: אני חייבת לענות תשובה מאוד פשטנית, שאולי נשמעת לא רצינית. אני חושבת שזה לא המקום לתת תשובה משפטית כוללת לגבי מהותה של עיסקה באינטרנט. לכן הייתי אומרת שאם תהיה פרשנות כללית שזה נחשב לחוזה בכתב, זה ייכלל.

היו"ר אבי יחזקאל: תגיש לי ולחברי הכנסת סוגייה שדנה בכל הנושא הזה.

מיכאל הרצברג: אני עשיתי עבודה גדולה בנושא הזה.

היו"ר אבי יחזקאל: תגיש לנו אותה בתמצית.

אתי בנדלר: סעיף (ב). אלה הפרטים שעל העוסק לכלול בטופס הגילוי:

(1) שמו המלא של העוסק וכתובתו המלאה בארץ ובח"ל. כתובתו המלאה, לא מספיק לכתוב תא דואר ולהסתתר מאחרי כתובות שהצרכן לא יוכל להגיע אליהן אם הוא ירצה להגיע אליהן. יתרה מזו, אם יש לו נניח סניף בארץ אבל מדובר בחברה שהיא בעצם חברה זרה, ברור שהוא יצטרך לתת את כתובתו גם בארץ וגם בחו"ל.

(2) אם העוסק אינו הבעלים של הזכויות באתר יחידות הנופש, שמו המלא של בעל הזכויות וכתובתו המלאה בארץ ובח"ל.

יוסף מנירב: כאשר מדובר במכירת יחידות נופש אנחנו עשויים למצוא שלושה סוגים של גופים שמוכרים יחידות נופש:

(1) יזם, בין בארץ ובין בחו"ל. כלומר, הגוף שמוכר, הוא הגוף שנותן את השירות, וגם אם הוא בחו"ל, הוא פועל בארץ באמצעות סניף נניח. אז את עושה את העיסקה ישירות עם היחידה.

(2) סוכן מורשה. חברה שהיא זכאית לדבר בשמו של היזם ובמקרה כזה צריך לפרט באיזו מידה ועד כמה היא זכאית לדבר בשמו של האדם.

(3) סוג שלישי שהוא כולל חלק מאותם גופים שהם מוכרים, אלה גופים כמוך וכמוני שנבוא ונקנה בזול בחו"ל באיזה שהוא מקום כמות גדולה של יחידות, ואני מוכר את זה פה לאחר שאני קניתי את זה. זאת אומרת, אני מוכר סחורה שלי. אני קניתי ואני מוכר.

הלקוח בכל אחד מהמקרים צריך לדעת מה גורלו. אם אתה קונה אצל היזם, יש לך קשר עם היזם. אם אתה קונה אצל סוכן מורשה, אישור היזם לסוכן המורשה מספיקה בהחלט. אם אתה קונה אצל גוף שקנה בעצמו, השאלה היא איך מוגן אותו לקוח. הוא יכתוב לך מאה חוזים, אבל הוא לא יהיה בעוד שנה. הוא לא יהיה קיים והוא מכר סחורה שלו.

היו"ר אבי יחזקאל: איך אתה מציע לפתור את כל אחד משלושת הסוגים האלה?

יוסף מנירב: אני חושב שיש להרחיב את הנושא הזה. כתבתי בתזכיר הזה ואני אשמח מאוד להעביר זאת לטיפול המשפטיים. אני חושב שאלה נקודות חשובות להבהרה בטופס הגילוי, שהאדם ידע עם מי יש לו עסק באמת ואיפה הוא עומד.

היו"ר אבי יחזקאל: הערה קונסטרוקטיבית.

רוני פינקו: כאשר אדם מוכר את היחידות שהוא קנה בעצמו, הוא לא יכול למכור אותן בלי אישור של היזם. זאת אומרת, חייבת להיות תעודת העברת בעלות מאושרת על-ידי בעל הנכס. אחרת אני לפחות ב-RCI, לא אתן לו תחלופה.

היו"ר אבי יחזקאל: אם יש לך הערה להערה של יוסף מנירב, שלח ליועצת המשפטית כי אני רוצה להתקדם ולהאיץ את העניין.

נעמי חזן: מה ההבדל בין ה-(א) וה-(ג)? יזם או מי שקנה, הוא בדיוק באותו מעמד כלפי הצרכן.

יוסף מנירב: לא. יש פה שני צדדים, ואני לא מדבר מהפן המשפטי. האחד, זה המכירה. אני מוכר לך סחורה שלי, אבל מה אני מוכר לך? אני מוכר לך זכות לבוא וליהנות במשך תקופה ארוכה כזאת או אחרת. כאשר את רוכשת אצל היזם, הרי את יכולה לתבוע אותו אחר-כך שהוא לא נותן לך את השירות הזה. היזם מתחייב כלפי לתת לי שירותים ואני מעביר לך את זה, אני כאילו מוכר לצד שלישי.

נעמי חזן: אני רוצה שיהיה ברור דבר אחד, גם למטרות הפרוטוקול. לקוח או צרכן לא חייב לעשות עבודת דוקטורט על כל השלבים. הוא בא וחותם על חוזה. לכן, מי שאחראי כלפיו זה אותו האדם שעשה איתו את העסקה ולא כל אדם אחר בכל השרשרת.

יוסף מנירב: איפה תחפשי אותו בעוד 12 שנה?

נעמי חזן: אני יודעת בדיוק מה שאני אומרת. אם אנחנו לא מעגנים את זה בחוק, מה שקורה פה זאת שרשרת ארוכה ובלתי נסבלת מבחינה צרכנית, כאשר הלקוח המסכן צריך ללכת ולחפש את כל ההתקשרויות הקודמות.

היו"ר אבי יחזקאל: מה שאנחנו מנסים להבהיר הוא שמבחינתנו מי שמוכר, הוא שצריך להיות האחראי. בגדול.

יוסף מנירב: אין ספק.

היו"ר אבי יחזקאל: אותנו כלקוחות מה שמעניין זה מי שמקיים איתנו את המשא ומתן ומחתיים אותנו. הוא בעינינו האחראי.

יוסף מנירב: אם אתה רוכש אצלי, אני אחראי כלפיך. השאלה היא כמה אתה סומך עלי שיש לי דירת שני חדרים וכו'.

היו"ר אבי יחזקאל: מגיע לי לדעת מי מנהל את המשא ומתן.

יוסף מנירב: מגיע לך לדעת מה הסמכות שלי אם אני מוכר יחידה שלי או אני יזם. זה צריך להאמר לפחות בטופס הגילוי. אני לא יודע לבטא את זה משפטית, ואולי המשפטנים יעשו זאת.

דורון רוזנברג: חברי צודק, יש פה לקונה אחת קטנה שצריך כן להוסיף אותה להצעת החוק, וזה למעשה לבטא במשפט אחד בהסכם אחר את היחס, את ההתקשרות שבין איש המכירה לבין בעל האתר. ברגע שביטאת את היחס הזה שאומר הנני בעל זכויות שיווק בלעדיות למכור בישראל כך וכך, זה סוגר לך את החוליה הזאת. אני אומר שאת מסמך ההתקשרות צריך להעמיד לרשות הצרכן. יש צרכן שירצה לראות את זה ויש צרכן שלא ירצה לראות את זה.

היו"ר אבי יחזקאל: כל הסוגיה שהעלה יוסף מנירב ואתה מנסה לטעון אותה משפטית, היא נכונה ובתנאי שעד הישיבה הבאה תניח בפני היועצת המשפטית של הוועדה הצעות קונקרטיות ניסוחיות ואנחנו נדון בעניין. יש כאן בעיות אמיתיות. כל מה שאנחנו עושים בישיבה הזאת, זה לקבוע מסגרת לבעיות, לשאלות שנשאלו. אני רוצה לגמור את החוק הזה ברמה של בעיות, כאשר ברמה של פתרונות עוד נשב ואז תביאו את הצעותיכם ליועצת המשפטית של הוועדה.

אתי בנדלר: 3. תיאור מפורט של אתר יחידות הנופש ומיקומו.

4. אם בניית אתר יחידות הנופש הושלמה, שלב הבניה בו מצוי האתר, המועד המשוער לסיום הבניה, המועד בו מתחייב העוסק שניתן יהיה לממש לראשונה את הזכויות באתר הנופש והבטוחות הניתנות לצרכן להשלמת תשלומיו עד לסיום בניית האתר.

5. הבטוחות שעוסק מתחייב ליתן לצרכן להבטחת תשלומיו או זכויותיו על-פי החוזה, אם הוא מתחייב לעשות זאת.

גם בפסקה 4 וגם בפסקה 5 אנחנו מדברים על בטוחות, אלא שאם בניית אתר יחידות הנופש טרם הושלם, בהתאם לנוסח העוסק יהיה חייב להעמיד לרשות הצרכן בטוחה להבטחת תשלומיו עד לסיום בניית האתר. זו היתה הכוונה. אנחנו עשינו הבחנה בין המקרה שהאתר בכלל עוד לא בנוי.

אלן זיסבלט: אבל בתיקון עצמו אין חובת בטוחה.

אתי בנדלר: תקנו אותי אם אני טועה אום יש צורך לתקן, נתקן מיד. יש הבדל בין הבטחת הזכויות או התשלומים על-פי החוזה. זאת אומרת, אני קונה יחידת נופש ואני מתחייבת לשלם את התמורה שלה במשך עשר שנים. אני מתחילה לממש את הזכויות שלי ביחידת הנופש החל משנה הבאה למשל. בזה עוסקת פסקה 5 וכאן אנחנו בפירוש אמרנו, אם הוא מתחייב לעשות זאת. זאת אומרת, אם העוסק באמת מתחייב לתת לצרכן בטוחה. אני חושבת שזה לא סגור עד הסוף כי יש חילוקי דעות בקשר לפרשנות של זה.

היו"ר אבי יחזקאל: אני מצטער שאני מאיץ, אבל אני התחייבתי לפני חברי שאני רוצה היום לפחות לקרוא את הכל פעם אחת. לכן, כל חילוקי דעות שיש, אני חושב שזה יהיה אך ראוי שאם הם בהיבטים משפטיים, פשוט לדון אחר-כך בהם.

אתי בנדלר: יש כאן בעיה עקרונית שהוועדה צריכה לתת לנו הנחיות לגביה. כפי שאמרתי, כאן זה יותר הצעה

לדיון. האם אנחנו דורשים מהעוסק להעמיד בטוחה לצרכן בשני מקרים: ראשית, כאשר מדובר בכך שעדיין לא רואים שום אתר, יש כאן שטח לבניה וכבר מחתימים אותו. דבר שני, האתר עומד על מכונו, והאם גם במקרה זה אנחנו רוצים ממנו בטוחה.

היו"ר אבי יחזקאל: כן. התשובה חיובית בשני המקרים.

מירב ישראלי: מה שאנחנו עושים כאן זה תיקון לחוק הגנת הצרכן. משרד המשפטים עומד עכשיו על כל מיני סוגיות אחרות שקשורות להגנה על הרוכשים של יחידות נופש. אחת הסוגיות היא באמת מתן בטוחות, גם במהלך הבניה של האתר וגם לאחר מכן.

הנושא של בטוחות הוא נושא מאוד מורכב, הוא לא נושא של גילוי אלא הוא נושא מהותי. זה עניין כלכלי וזה לא דבר כל כך פשוט. לכן אנחנו בודקים במשרד המשפטים את כל ההיבטים של יחידות הנופש, כולל ההיבטים האלה.

היו"ר אבי יחזקאל: ברמה העקרונית אני חושב שראוי להבטיח את הצרכן עד כמה שיותר. ברמה העקרונית, כמה שיותר להבטיח את הצרכן, כך יותר טוב. ברמה המשפטית ובאיזה חוק זה צריך לבוא, אני עדיין עומד על הצעתי הקודמת, לראות אם אפשר להכניס את זה בחוק הזה. אם לא, למצוא מה עושים. אני מציע לכם לבחון את העניין.

אני אומר לכם עוד פעם. אנחנו רוצים לבוא עם הצעה שממקסמת את טובתו של הצרכן ומביאה שקיפות מלאה עד כמה שיותר, ומאבטחת את השקעותיו. אם אתם תראו שיש בעיות משפטיות, תראו איך עומד העניין.

אריאלה רבדל: אתי דיברה על שני סוגים של דברים וחשוב שנשים לב לעניין הזה. יש את העניין של הבטוחה על הבניין שבונים אותו.

היו"ר אבי יחזקאל: היא אמרה שיש בניין בעין וכשאיך בניין בעין.

אריאלה רבדל: בדיוק אני רוצה לדבר על העניין שאין בניין בעין, וכאן יש שני סוגי דברים: האחד, כשאני קונה זכות ליחידת נופש, אני קונה אותה לאלתר, אלא אם כן אני יודעת שאני קונה אותה לעתיד. אבל אם אני קונה אותה לאלתר ואין בניין בעין, צריך להיות בחוזה גם בטוחה עד שיהיה בניין בעין, איפה אני מקבלת את זכות הנופש.

היו"ר אבי יחזקאל: אפשר גם לתת נופש רטרואקטיבי. את אומרת שבאים ואומרים לי שיש לי נופש אבל באוויר וזה יכול לקחת חמש שנים עד שהיחידה עצמה תהיה מוכנה. את שואלת מה קורה במשך החמש שנים האלה. זאת אומרת, הוא רוצה לנפוש לאלתר, אבל אין את הבניין איפה לנפוש.

אריאלה רבדל: נותנים חלופות. אני מתכוונת לומר, ואני לא באה עכשיו בטענות לחברות שמוכרות יחידות נופש כי הן כן עושות את זה, אבל הן עושות את זה במסגרת של מה שאתה קראת חאפרים או מי שלא ממלא את זה במלואו. שם יש

הרבה מאוד בעיות. קניתי יחידת נופש, בשעה 2:00 בלילה חתמתי על החוזה, אלה דרך אגב השעות שחותמים על החוזה, ובחוזר נאמר לי שהבנין עוד לא גמור. אנחנו בונים בנין מדליק באילת, אבל הוא לא גמור, אבל יש לנו בניינים חלופיים, בטבריה, באילת, בחיפה, בקטמנדו, אתה יכול לקבל שם יחידת נופש. אז הוא אומר בסדר וחותם. אז הוא בא לבקש את הדירה החלופית באילת; ואומרים לו רגע. ואז הוא מקבל איזה שהוא משהו שאף אדם לא היה מוכן לשלם בשבילו שקל, ואפילו אם היו משלמים לו, הוא לא היה מוכן להיכנס לשם. אני חושבת שבעניין הזה צריכים להבהיר מה הן הבטוחות שלו כשהוא קונה את יחידת הנופש לאלתר גם אם הבנין לא גמור.

אתי בנדלר: הבטוחות זה בפיסקה 4, להבדיל מסעיף 5, ששם לא חובה. 4 דן במקרה של בניית אתר יחידות הנופש, וכאן הוא חייב לתת בטוחה.

זרון רוזנברג: אני חייב לומר לך שלגבי ההבחנה בין 4 ל-5, אני לא משוכנע שקיימת כאן הבחנה וצריך לנסח את זה בצורה אחרת.

היו"ר אבי יחזקאל: אריאלה, מה שאת עשית עכשיו, את פשוט חיזקת את 4.

אריאלה רבדל: עורכת-הדין של משרד המשפטים, מירב, אמרה שהתיקון לחוק מתייחס לשני דברים, לגילוי נאות ול-14 יום אפשרות ביטול. היא אמרה שהוא לא מתייחס לכל מה שקשור להרבה מאוד בעיות שקיימות בהקשר לזה.

היו"ר אבי יחזקאל: אז אני אמרתי שהגישה שלנו היא גישה אופטימלית ואני מציע למשפטנים לקבל את הגישה שלנו ולנסות להתדיין על העניין הזה.

חברים, מישהו רוצה לחדש משהו? כי נראה לי שאתם רוצים להחזיר אותנו אחורה.

מנחם בלוזר: כפי שאני קורא, אני חושב שדבר אחד עולה וזה ברור ביותר. כל מה שהסעיף הזה מציע הוא שיהיה גילוי נאות. אין שום בטוחה לאותו צרכן אחרי שגילו לא גילו נאות להבטחת השקעתו. יש חוק הבטחת השקעות רוכשי זירה ושם הבטוחה היא בטוחה. כלומר, החוק קובע שחייבים להמציא בטוחה ואסור למכור וזו גם עבירה, ושנית, מהי הבטוחה. כאן אין בטוחה.

היו"ר אבי יחזקאל: אדוני עושה את עבודתו נאמנה ואני מודה לו על כך. תעשו לי טובה, תשמרו אותי מהעניינים המשפטיים כרגע. אני הודעתי מה תהיה מסגרת הדיון. אני הצעתי הצעה ואני אעמוד עליה. הדיון היום הוא לא משפטי ולא סמנטיקות ולא דימונים משפטיים. הדיון היום הוא דיון על מסגרת. המסגרת של סעיף 4 אומרת שצריך שני סוגי בטוחות, שהמוצר נראה וכשהמוצר לא נראה. אמרה ח"כ חזן ואמרתי אני שאנחנו רוצים שזה יהיה הכיוון. אנחנו מציעים למשפטנים להביא לנו הצעה קונקרטית לישיבה הבאה.

מנחם בלוזר:

לא מופיע מה שאתה ביקשת והדגשת קודם, שצריך לתת בטוחה. אין פה שום התחייבות לתת בטוחה וזאת פשוט טעות. לא מהות הבטוחה ולא הבטוחה בכלל.

דורון רוזנברג:

עו"ד בלוזר הוא מלשכת עורכי-הדין ואני חבר בלשכה, אבל הוא טועה. אסור לבלבל ותשמרו על הקו הזה. אני מצטער, אל תשוו את חוק מכר דירות לזכויות אובליגטוריות. כל העיסקה הזו, זה 5,000 דולר ובוא נתפוס גם את הפרופורציה. אני חושב שאנחנו לאט לאט מאבדים את הפרופורציה. חוק מכר דירות נועד להגן על הצרכן נגד קבלנים. היום כל דירה עולה בכל-זאת 150-200 אלף דולר ויש הבדל עצום. פה קונים זכות קניינית בחוק מכר דירות, פה קונים למעט אולי מועדון אחד משהו אחר. אולי צריך לעשות את ההבחנה בין זכות קניינית לזכות אובליגטורית, אבל אי-אפשר להעמיס על אותם אנשים שמוכרים זכויות אובליגטוריות. כל הסכום המדובר הוא בסכום השווה לארבעה מחשבים שנמצאים בבית.

מנחם בלוזר:

אני לא יודע למה 5,000 דולר לא צריכים להיות מוגנים. זה לא משנה. השאלה אם הולכים לגזול

את האיש או לא.

דורון רוזנברג:

כל עיסקה שמבוצעת היום במשק על 5,000 דולר אתה מגן עליה בהצעת חוק?

דובי וינר:

יש פה נקודה אחת שאולי לא ברורה פה וזה נושא הנקודות. יש צורת מכירה שנקראת 'פוינטסי', נקודות. כשאתה מוכר עשרים אתרים, זכויות בהם, והם קשורים גם בחברת RCI, אבל קודם כל מסגרת הנופש היא במסגרת עשרים האתרים. קשה לתאר בחוזה, איך שאני מבין אותו, עשרים אתרים, מה השירותים הכלולים, תיאור מפורט של אתר הנופש וכו'. לדעתי החוק לא מתייחס לצורת הפוינטסי.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה שאתה אומר הוא שחברה כמו RCI משווקת כמה נקודות בו-זמנית ומשווקת עיסקת חבילה על מספר אתרים בו-זמנית ואתה אומר שעל כל הצעה יצטרכו לתת את כל הפירושים וההסברים.

דובי וינר:

נכון. אולי יצטרכו, אבל החוק לא מתייחס לזה. לדעתי זה גם בלתי אפשרי להתייחס לזה.

אלן זיסבלט:

אכן כפי שמירב אמרה החוק באמת בגילוי הנאות תייחס לביטחונות האלה. אנחנו חשבנו שלשם קבלת חוק או תיקון לחוק הגנת הצרכן, כדי לפתור את הבעיה, אנחנו צריכים להישאר במסגרת.

אני חושב שאי-ההבנה היא בגלל שאנחנו באמת מתייחסים לעניין של הביטחונות כי לפעמים האיש נותן את זה ולפעמים לא, אבל החוק עצמו לא קובע חובת מתן. לא כתוב באף מקום שהוא חייב להבטיח את הכסף, באיזה דרך ומה הוא נותן.

אני מציע שכפי שנעשה באירופה, שהם התרכזו בנושא של זכות הביטול והגילוי הנאות. אם נראה בהמשך שיש הצדקה באמת להגיע להסדר הביטחונות, אז נעשה את זה, אבל לדעתי אם אנחנו נתחיל להתווכח על מה צריך להיות הביטחון ובאיזה דרך, אני חושב שאנחנו עלולים לעכב.

לפי מה שאני מבין מאירגוני הצרכנים, זכות הביטול הבלתי מחייבת היתה פותרת 80 עד 90 אחוז מהבעיות שישנן.

היו"ר אבי יחזקאל:
אנחנו הרי רוצים להעביר את החוק הזה, ולכן אתה אומר שנתמקד בעיקר ונראה איך הדברים בעיקר הזה. והיה אם נניח שנראה שיש מה שנקרא חסכים או לקונות בעניין של החוק הזה, נמשיך יחד עם נושאים נוספים. כלומר, בשלב הראשוני ראוי שנתמקד בשני הדברים האלה. אני רואה תנודות ראש גם של המועצה וגם של הרשות, אני מציע שנתמקד בבעיות האלה.

נעמי חזן:
אנחנו מדברים על גילוי נאות והסעיף הזה על הבטוחות עוסק בצורך של גילוי נאות, ועל כן אני נוטה מאוד להשאיר את הסעיף הזה מאחר והוא נכון. לגבי אופי ומהות הבטוחות, זו שאלה משפטית אחרת, אם בכלל יש. אבל עצם הצורך והחיוב לגילוי נאות, הנקודה הזאת אני חושבת שהיא נקודה צרכנית לא הייתי מוותרת עליה ואני אומרת זאת גם לפרוטוקול.

היו"ר אבי יחזקאל:
כולם מסכימים על כך שבטופס הגילוי הנאות ראוי שתהיה ותעלה סוגיית הבטוחות. לגבי אופיין של הבטוחות, זה לא כרגע להתדיינות בעניין. אני מבין שהמסגרת הזאת בגדול מקובלת.

אתי בנדלר: אני זקוקה להבהרה.

יוסף מנירב:
בתחום הגילוי הנאות, אני לא מדבר על חובה או לא חובה, צריך להכליל את הנושא הזה של הבטוחות ולדרוש פרטים ספציפיים. המושג בטוחות איננו מספיק. לדוגמא, מי נותן את הבטוחה, מהי בדיוק הבטוחה, איך יוכלו לממש אותה, באיזה מקום מממשים אותה. אם אין, אז לכתוב שאין, כי הרי לא מחייבים אותו. אבל אם יש, לא מספיק להגיד יש לי בטוחה אלא הוא צריך לפרט אותה במלואה.

היו"ר אבי יחזקאל:
מה שאומר יוסי זה שאנחנו נמצאים במצב שאם ניגע בבטוחות, אז הוא אומר לא לעשות חצי עבודה. אני לא רוצה להביא חוק שנוגע בעניין ומשאיר אותו מעורפל.

אתי בנדלר:
רציתי לקבל הבהרה לגבי נקודה אחת. כפי שאמרה מירב ישראלי, אנחנו לא נכנסים כרגע לשאלה איזה בטוחות, מהות הבטוחות, אלא יש שלוש שאלות:

(א) האם בכל מקרה חובה או לא חובה לתת בטוחה.

(ב) אם הוא נותן בטוחה, מה מהות הבטוחה.

(ג) הגילוי לגבי העניין הזה.

הוועדה נתנה לנו כרגע הנחיה שברורה לגבי השאלה לעניין הגילוי בלבד. לגבי שאלת המהות, אמרו שנשאיר בצד, רק תפרטו את זה כדי שטופס הגילוי יכלול גילוי נאות בקשר למהות הבטוחה שניתנת, אבל אנחנו לא נכנסים לשאלה. אנחנו לא קובעים איזו בטוחה צריך לתת.

מה עדיין לא הבנתי הוא האם הוועדה ירדה כרגע מהחובה שבמקרה שבניית אתר יחידות הנופש טרם הושלמה תהיה חובה לתת בטוחה לעומת מקרה שהאתר עומד על נכונו, או שהיא אומרת שגם כאן היא לא מתערבת בשאלה אם תינתן בטוחה או לא תינתן בטוחה, אלא שתתנו גילוי נאות.

אני מבקשת הנחיה של הוועדה לגבי השאלה הזאת.

היו"ר אבי יחזקאל: את שואלת מה קורה בעניין הבטוחות לגבי מוצר שהוא איננו בעין.

אתי בנדלר: נכון. כשאנחנו ישבנו ודנו בשאלה הזאת, בפירוש הפרדנו ואמרנו שאם אתר יחידות הנופש עומד על תילו, ירצה, יתן בטוחה, לא ירצה, לא יתן בטוחה. אנחנו משאירים את זה למשא ומתן בין הצדדים, ובלבד שאם הוא נותן בטוחה, זה יכלול בטופס הגילוי הנאות. אבל כאשר מדובר באתר יחידות נופש שהוא בסה"כ מוכר לו נייר בשלב זה ולא שום דבר אחר, אמרנו שלגבי המקרה הזה אנחנו דורשים ממנו לתת בטוחה עד לשלב של סיום בניית האתר.

נעמי חזן: זה כבר נכלל ב-4 ועל זה הסכמנו.

אתי בנדלר: היו כאן כל מיני תנודות ושנונו ההוראות.

מירב ישראלי: אמרנו שמשאירים את זה במסגרת של גילוי נאות.

נעמי חזן: לא. זה לגבי 5. אני מדברת על 4.

אתי בנדלר: יש הבדל בנוסח. ב-4 כתוב על הבטוחות שניתנות לצרכן, ואין כאן עניין של שיקול דעת אם לתת או לא לתת, לעומת פסקה 5 שכתוב שרק אם הוא מתחייב לעשות זאת, יגלה.

אני מבקשת שתהיה החלטה האם למקרה שאתר יחידות הנופש טרם הושלם, האם דורשים בטוחה או לא דורשים בטוחה.

נעמי חזן: עכשיו זה הופך להיות משהו סמנטי כי אנחנו הסכמנו שיש הפרדה בין מה שנראה לעין ובין מה שקיים ולא קיים. לגבי מה שלא קיים, צריך בטוחות והכנסנו את זה ב-4. ב-5 צריך לעשות תיקון סמנטי לגבי המקרים שהוא קיים ואולי יש שם את הבעיות. זה נכלל בגילוי הנאות. לכן, אם עשינו את ההפרדה, למה לסבך?

מירב ישראלי: אנחנו לא התכוונו למשהו כזה. זאת אומרת, הכוונה היתה רק גילוי נאות בלבד ולא שום דבר אחר. אני גם רוצה להגיד שחוק המכר דירות, הוא מאוד ייחודי.

היו"ר אבי יחזקאל: מה את ואלן הצעתם אז לגבי מוצר שהוא לא בעין?

מירב ישראלי: גילוי נפרד האם יש בטוחה או אין בטוחה. אם יש בטוחה, מהי.

היו"ר אבי יחזקאל: גם לגבי מוצר שאיננו בעין.

היו"ר אבי יחזקאל: אתי אומרת שיש הבחנה. חייך חזן ואני אמרנו שיש הבחנה. מוצר בעין הוא עדיין יותר בטוח מאשר מוצר שאיננו בעין. אני מנסה לתהות ולשאול האם יש ביכולתכם להביא לנו פתרון. לפני עשרים דקות אמרתי וביקשתי ושאלתי האם ניתן שתביאו לנו לשיבה הבאה הצעה, שהרי בינינו יש הבחנה בין מוצר בעין למוצר שאיננו בעין, לגבי הבטוחות הקשורות במוצר שאיננו בעין. לכן אני חוזר עשרים דקות אחורה ופונה אליכם להכין לנו לשיבה הבאה הצעה על משהו שהוא איננו בעין.

מירב ישראלי: העניין דורש זמן.

היו"ר אבי יחזקאל: אני נותן לכם זמן.

משה מגן: אנחנו לא יכולים לפעמים לשים את הקו, כי אם לא נעשה את עבודתנו, נמצא את עצמנו בישיבה הבאה מדברים על אותו הדבר.

היו"ר אבי יחזקאל: תאמין לי שלא. אתה לא מכיר אותי.

משה מגן: אולי תמצא שכן זה כן תורם, אולי לא. חוק הגנת הצרכן לא נועד להתערב ביחס החוזי ולהכניס תנאים לתוך החוזה. חוק הגנת הצרכן בא ואומר שהוא רוצה להגן על הצרכן באמת בקטע של גילוי נאות וכי, על-מנת שלא ינצלו כל מיני טריקים וגימיקים, ולא להביא לידיעתו של הצרכן דברים שהם מהותיים להבנתו לצורך ההתקשרות.

אם אני בא ואומר שאני כופה על עיסקה מסויימת שקוראים לה יחידת נופש גם שהיא תכלול בטוחות, אני עושה פה התערבות של מחוקק בתוך תנאי חוזה.

אברהם פורז: אתה מצפה שלקראת הישיבה הבאה יגידו לך איזה בטוחות לתת לגבי מבנה שלא הושלם?

היו"ר אבי יחזקאל: כן. אני מצפה שתהיה התדיינות לגבי העניין הזה לגבי מבנה שלא קיים.

דורון רוזנברג: אני מנסה לעזור. אתר שלא קיים, רוב החברות בארץ למיטב ידיעתי מוכרות את זכויות הנופש שלהן והן מוכרות את זה לאתר מסויים אבל עם חברות ב-RCI מכוח החברות של אותו אתר ב-RCI. אם האתר לא מוכן, עדיין מציעים לאותם צרכנים אתר אחר, איזה שהם רוצים. לכן אני חושב שצריך לתפוס את זה גם בפרופורציה, כי זה לא בדיוק שאת לא רואה את זה בעין, כי אני יכול להגיד לך שאת כן רואה את

זה בעין אבל לא בדיוק פה אלא פה. זה לא בדיוק שאתה קונה אתר מסויים. אותו-בן-אדם לא יסע עשר פעמים לספרד.

היו"ר אבי יחזקאל:
אני לא מקבל. אני רוצה להבהיר עוד פעם. אם אדם רוצה למכור לי מוצר, עד שהמוצר יהיה בעין, אפשר לקבל חלופות, בסדר, זה בין הלקוח למוכר. בעיני, אני עושה את ההבחנה במוצר שהוא לא קיים, שבגינו אני אמור לשלם, ובין האלטרנטיבות. בעיני ההבחנה הזו קיימת, ועובדה שהיא גם באה בסעיף 4 ו-5 לחוק.

עדיין אני מבקש ממך להגיש את הדברים בכתב.

דורון רוזנברג:
בכל-זאת הוזמנו לומר דברים ואני מרגיש שאני מתפרץ לדלת פתוחה ואני מנסה לתרום. אל תפרש זאת כאילו אנחנו נגד, כי אנחנו כן בעד החוק.

היו"ר אבי יחזקאל:
יש לי עניין להעביר את החוק. אני מצטער אם אני נשמע מיליטנטי.

אתי בנדלר:
6. השירותים הכלולים בזכויות ביחידת הנופש.
7. השטחים המשותפים באתר יחידות הנופש שבהן תהיה לצרכן זכות שימוש ותנאי השימוש בהם.

8. מחיר יחידת הנופש לרבות כל התשלומים שהצרכן ידרש לשלם כדי לרכוש את הזכויות בעיסקה.

משה מגן:
לגבי סעיף 7. מה ההבדל בין אדם שרוכש בבית-מלון לשבוע והוא לא יודע באיזה שטחים הוא יהיה? הוא יגלה את זה בעצמו, כשהוא ישן בלובי, האם הוא יכול להיכנס לסאונה או לא יכול להיכנס לסאונה?

נעמי חזן:
הוא קנה יחידת נופש ואז מתגלה לו שהוא צריך לשלם תחזוקה של 2,000 דולר לשנה כדי להשתמש במגרש הטניס.

דורון רוזנברג: תנאי התחזוקה מופיעים בחוזה.

משה מגן:
סעיף 7 לדעתי לא תורם. הוא יכול להביא פה לבטלות של עיסקאות שאני לא בטוח שזה לטובת הצרכנים בסופו של דבר. מחר יבנו אגף נוסף ואז הוא יגיע שזה כן מגיע לי ולא מגיע לי. אני לא חושב שזה חלק שנחוץ פה. ברור שמועדון שרוצה להיות תחרותי, ממילא יתן את מירב השירותים שהוא רוצה. אני חושב שאפשר להוסיף עוד עשרים סעיפים. לדעתי סעיף 7 זה כמו לנסוע בהילוך סרק.

אריאלה רבדל:
בתשובה להערתי של עו"ד משה מגן לגבי סעיף 7. אחת הטענות שמפנים הצרכנים שיש בבניין הזה של הנופש כל מיני דברים, וגם כתוב במפורש בחוזים, באיזה מרחק זה מיחידת הנופש, אם זה במקום, אם זה מחוץ למקום, שיש בריכה, מגרש טניס ועוד ועוד ועוד, והאיש קונה את הדבר וברור לו שהוא קנה את הכל. אז מסתבר שלכל אחד מהם הוא צריך לשלם כשהוא מגיע למקום.

זה אחד התחומים שאנחנו לא חייבים להמציא את הגלגל. כל 16 המדינות באירופה חייבות לעשות

אלן זיסבלט:

בדיק אותו הדבר.

באירופה זאת חקיקה?

אברהם פורז:

זאת חקיקה שמחייבת את כל המדינות.

אלן זיסבלט:

אני רוצה אצלנו את החוק האירופאי.

אברהם פורז:

9. אופן ניהול האתר ותחזוקתו.
10. הסכומים שהצרכן יידרש לשלם כחלקו בהחזקת

אתי בנדלר:

האתר.

אנחנו נגיע להסכמים כאלה וזה יפספס את הכל. אני מרגיש שאנחנו מאבדים כאן את כל המטרה. התחלנו עם 14 ימי ביטול. אופן ניהול האתר, אתה יודע איך מנהלים אתר? מה נכתוב לו? בסעיף 9 זה ספר בפני עצמו. תגידו את האמת, תגידו שלא יהיו יותר חברות שימכרו ונגמור את הסיפור.

דורון רוזנברג:

לא התכוונו לשאלה אם האתר ינוקה פעמיים ביום או שלוש פעמים בשבוע. התכוונו לשאלה המאוד בעייתית, מי מנהל האתר. החברות מקימות חברות בת שלהן שמנהלות את האתר, והצרכן חותם על זה שהוא מתחייב לשלם לחברת ניהול האתר שתוקם על-ידי היזם או על-ידי העוסק לעניין הזה כל סכום שהיא תדרוש, והם בלבד יחליטו איך לנהל את האתר ואין להם שום SAY בעניין הזה. אם המילה אופן ניהול האתר לנושא הזה אינה ברורה מספיק, אני מוכנה לחפש ביטוי יותר טוב.

אתי בנדלר:

תעשו איזו שהיא ספציפיקציה.
שנית, זה גם לא מדויק כל כך כי למעשה לכל בן-אדם יש זכות הצבעה באסיפה הכללית של אותו מועדון ויש לו יכולת השפעה. ומה יקרה אם תתחלף חברת הניהול? צריך לתפוס את הדברים בפרופורציה.

דורון רוזנברג:

אני מציע שאת המילה "אופן", נשנה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אם אנחנו שוכרים משרדים והחליפו לי את חברת הניהול, אז מה אני יכול לעשות? יש איזה שהוא גבול מסויים שצריך לשים אותו. אנחנו יודעים שיש שופטים שרכשו ויש גם חברי כנסת שרכשו, ולישיבה הבאה אני אביא גם כמה מכתבים טובים. יש אנשים שמאוד נהנים מהדבר הזה.

דורון רוזנברג:

אתה אחרת לישיבה, אבל אנחנו אמרנו גם דברים טובים. אמרתי שתכלית הישיבה היא פשוט לעשות סדר ובמדינה לא נורמלית כמו שלנו, נופש הדבר הוא הכי חשוב לישראלי.

היו"ר אבי יחזקאל:

לגבי סעיף 9, הכוונה היא ברורה.

10. הסכומים שהצרכן יידרש לשלם כחלקו באחזקת אתר יחידות הנופש, לרבות שיטת חישוב

אתי בנדלר:

הסכומים ומועדי תשלומם.

בדבר אחד אני מסכים עם דורון. זה לא יהיה טופס מידע אלא אינציקלופדיית המידע.

היו"ר אבי יחזקאל:

11. זכותו של הצרכן לשימוש בזכויות דומות באתרי יחידות נופש אחרים, אם קיימות.

אתי בנדלר:

אם יתנו לו יותר ממה שכתוב בחוזה, תהיה תביעת שיפוי?

אברהם פורז:

לא. על זה לעולם לא תהיה תביעה. כל הנושא הזה של טופס הגילוי הנאות בא למנוע כל מיני הטעויות רבות מאוד שהיו עד כה, שאמרו לו שהוא יוכל לנסוע להוואי ולהונלולו ולכאן ולכאן, וכשהוא בא לממש את זה אמרו מה פתאום.

אתי בנדלר:

אבל זה לא משנה לצורך הגילוי הנאות. גם עכשיו יאמרו לו שהוא יכול לנסוע.

אברהם פורז:

לא. זה יהיה בכתב. אנחנו יודעים מה ערכו של מסמך בכתב, כאשר הדברים מעוגנים בו.

אתי בנדלר:

אפשר להקים חברה, היא תמכור, אחר-כך היא תעלם ותימחק והוא ילך ויחפש את האתמול של מחר. זה סתם. זאת חקיקה שלדעתני, בסדר, יהיה עוד חוק. זה המדינה כגננת לאומית, היא חושבת שהיא צריכה לקחת את האנשים ולהעביר אותם את הכביש, כי הם לא אחראים ולא יודעים.

אברהם פורז:

החקיקה הזאת קיימת גם באירופה.

אתי בנדלר:

אני רוצה לומר לחייכ פורז שפה מדובר על משהו מאוד חשוב. גילוי נאות וזכות הביטול, לדעתי יפתור את הרוב הגדול של הבעיות. אתה לא רוצה שהאיש ידע מה הוא באמת קונה? מה באמת הסכומים שהוא יצטרך לשלם? מה הזכויות שלו מעבר לדבר הבסיסי? לדעתי זה מאוד חשוב.

אלן זיסבלט:

אני בכלל שלי אומר שהקונה ילך ויתייעץ עם עורך-דין ויקרא טוב את הפרוספקט. שיזהר.

אברהם פורז:

בין מה שאומר חייכ פורז לבין כל הרשימה הארוכה, יש איזה שהוא משהו ביניים.

דורון רוזנברג:

אני יכולה לומר לך שכאשר הכנו את זה, בין הרשימה הארוכה היתה אפשרות לרשימה ארוכה

אתי בנדלר:

יותר.

דורון רוזנברג:
אנחנו נגיע למצב שהצרכן יצא מבולבל. מסכן.
בישיבה הקודמת חצי שעה שמעתי הרצאה מחייב
ניסן סלומינסקי כמה הצרכן הזה לא מבין עברית, כמה הוא צריך עזרה
וכו'.

אברהם פורז:
אפשר לתבוע בבית-המשפט גם בלי החוק הזה
ולחגיד שרימו אותי וסידרו אותי והבטיחו ולא
קיימו. הבעיה היא שזאת יחידת נופש שעולה 5,000 דולר עד 6,000 דולר,
הבן-אדם עושה חשבון ויודע שעורך-דין יגיד לו לתת 2,000 דולר כמקדמה.
בין אם זה כתוב או לא כתוב, הרי יש פסק-דין אוטומטי על הפרה. זאת
הבעיה. זאת לא הבעיה המשפטית. הבעיה היא שבסכומים קטנים לא כדאי
לתבוע.

נעמי חזן:
חייב פורז, שמעתי אותך בקשב רב. יש פה החלטה
בסיסית שאנחנו עושים את זה. חוקי הצרכנות
שלנו לצערי הרב, הם מפגרים אחרי מדינות שוק חופשי, חייב פורז, שאתה כל
כך בעדו.

נקודה שנייה והרבה יותר חשובה לי, לגבי אופי הדיון היום, ואני פונה גם
ליושב-הראש שמנסה ביד חזקה להחזיק את העניין. כל חקיקה מורכבת לוקחת
זמן, אבל אני פונה אליך אדוני היושב-ראש בצורה פורמלית וגם למטרות לש
פרוטוקול, שלא תתן למשוך את החקיקה הזאת. החקיקה הזאת התעכבה בגלל
בעיות סבוכות שנפתרו. לכן משום שכל השיטה של שיווק דירות נופש בהרבה
מקרים לצערי הרב היא מערכת של הסברים ומלים ועוד מלים ועוד הבטחות ועוד
ביטחונות ועוד דברים וכו', הדבר הזה מתחיל להתגלות בתוך הוועדה, וחבל,
חבל לעשות את זה. לא ניתן לזה יד, שיהיה ברור. את הדיבור הזה תשאירו
למכירות כי פה עושים חקיקה והחקיקה תיעשה.

אתי בנדלר:
10. סכומים שהצרכן יידרש לשלם כחלקו באחזקת
אתר יחידות נופש, לרבות שיטת חישוב
הסכומים ומועדי תשלומם.

11. כבר קראנו קודם לכן.

12. הגבלות בזכותו של הצרכן להעביר או לשכור בזכויותיו על-פי החוזה, אם
קיימות.

13. פרטים בדבר זכותו של הצרכן לבטל את העיסקה בהתאם להוראות סעיף קטן
(ג).

אנחנו רוצים שבטופס הגילוי יהיו הוראות מפורשות כדי שהצרכן שיקרא
את הטופס הזה ידע שזכותו לבטל ואיך.

יוסף מנירב:
זכות הביטול היא לא בהסכם? זה חייב לבוא
בהסכם.

היו"ר אבי יחזקאל:
יוסי צודק. בפרקטיקה טופס הגילוי הנאות יהיה
משהו כמו שיכפול החוזה, אבל זה בסדר.

אתי בנדלר: עם כל הכבוד, אני לא משוכנעת בזה. אני חושבת שקצת מהלכים על הוועדה אימים. אנחנו מכירים למשל בחוק המכר דירות, אין חפיפה בין שני הדברים. אין לי שום בעיה. ירצה העוסק, יכלול בחוזה גם את הפרטים שכלולים בטופס הגילוי. אנחנו רוצים שטופס הגילוי יתייחס לנושאים האלה ורצוי לנושאים האלה בלבד. אם זה טעון הבהרה, אם זה מה שהוועדה רוצה, הייתי מציעה שטופס הגילוי יכלול התייחסות לנושאים האלה בלבד, ואולי לשר בתקנות תהיה סמכות להורות על נושאים נוספים שיכללו בטופס הגילוי. זאת באמת כדי לא לבלבל את הצרכן שיהיה לו טופס ממצה עם התייחסות לנקודות האלה.

דורון רוזנברג: יש פה איזו כפילות מסויימת כלפי התקנון של אותו אתר. בדרך כלל מה שקורה הוא שלצרכנים גם עומד התקנון, גם תזכיר וגם כל הדברים האלה. בתקנון יש פירוט מלא לגבי כל הדברים האלה שאתם דורשים. אני לא יודע, אולי הצרכנים לא קוראים את זה או כן קוראים את זה, אבל למעשה יש פה איזו שהיא כפילות מסויימת בין הסכם הרכישה, בין הגילוי הנאות לבין התקנות של אותו אתר.

בתיה מילר: התקנון הזה הוא באמת חשוב וכדאי גם לציין פה שצריכים לספק אותו לצרכן במעמד הרכישה. אני יודעת בפועל שהצרכן לא מקבל.

שאלה. מה בעצם קורה כאשר לא מתקיימת חובת הגילוי?

היו"ר אבי יחזקאל: אני מציע שנמשיך הלאה. דיון בשאלה משפטית אמיתית, מה קורה כאשר לא מתקיים העניין של חובת גילוי, זו שאלה מצויינת, אבל אני מבקש לקבל את התשובות בישיבה הבאה.

אתי בנדלר: (ג) בעיסקה ביחידת נופש רשאי הצרכן לבטל את החוזה תוך 14 ימים מיום חתימת החוזה על-ידי שני הצדדים. או מיום שאישר הצרכן קבלת טופס הגילוי בהתאם להוראות סעיף קטן (ב) לפי המאוחר ביניהם.

אני מדגישה את המילה על-ידי שני הצדדים, כי בדרך כלל הצרכן מחוייב לחתום במקום, על-פי נוסח החוזה משאירים שיקול דעת לעוסק אם לחתום או לא לחתום, ובדרך כלל הוא מקבל את החוזה. החתום, אם בכלל, על-ידי העוסק בתאריך כלשהו, באופן שיש כאן אפשרות ביטול חד-צדדית בהתאם לנוסחים הקיימים היום. הצרכן, מרגע שהוא חתם, אינו רשאי לחזור בו, ואילו זה נשאר לשיקול דעת של הצד השני אם בכלל לחתום על זה, אם לבטל את זה או לא.

הביטול ייעשה בהודעה בכתב לעוסק.

משה מגן: פה יש בעיה. הצרכן יגיד שהוא שלח, החברה תגיד שהיא לא קיבלה. ההודעה בכתב זה בסדר, אבל זה צריך להיות בדואר רשום עם אישור מסירה. צריך להיות משהו שלא תהיה מחלוקת פה על כך שהחברה קיבלה את הודעת הביטול. כי אחרת יהיו עוד 10,000 תיקים בבית-משפט לתביעות קטנות, אם הוא כן קיבל או לא קיבל.

אתי בנדלר:
נדמה לי שבחוק הגנת הצרכן יש כבר מקרים -
אני צריכה לבדוק את זה - שיש הוראה על ביטול
בכתב. אם יש הוראה, לא הייתי רוצה לסטות מהדינים הכלליים של חוק הגנת
הצרכן.

משה מגן: השאלה אם היא מספקת.

היו"ר אבי יחזקאל: זאת הערה נכונה. תבדקי אותה.

אתי בנדלר:
אתה יחידת נופש, להזכיר לכם שאנחנו דיברנו
על מקרה שהאתר הוקם או לא הוקם, הזכויות
באתר. זאת אומרת, יחידת הנופש זאת כאילו הדירה או מערכת החדרים שבו יש
לו זכות שימוש ישיר. אתר יחידת הנופש, בניין או מיזם בין בארץ ובין
בחו"ל בו מתנהל או אמור להתנהל הסדר של יחידות נופש.

14(ב) זו כבר סוגייה לחלוטין חדשה.

אריאלה רבדל: למה נכתב בסעיף (ד) למשך שלוש שנים לפחות?

עובדיה שרגאי: כי זה יכול להיות בית-מלון שהוא נותן לו פעם
אחת זכות ובזה הוא גמר.

דורון רוזנברג:
יש עוד הערה אחת שכדאי לקבל אותה ואני מציע
לך לחשוב עליה. סמכות שיפוטית אך ורק בארץ,
מאחר ואם לא, ומדובר בעוסק, שלמעשה התאגיד שלו הוא בחו"ל ואותו תאגיד
על 5,000 יגיד שאתה יכול לתבוע אותי בספרד, אז אני חושב שאם מדברים על
הגנה רצינית, זו ההגנה האמיתית. הקונה, הצרכן שקנה, סמכות השיפוט בכל
מחלוקת שתתעורר בכל מה שקשור להסכם הרכישה והגילוי הנאות, הסמכות תהיה
לבתי-המשפט בישראל.

משה מגן: לפחות סמכות מקבילה.

אתי בנדלר: זו הערה חשובה. אני מודה לך.

חיים שטרן:
אני מבין שאתה לא עומד להמשיך בדיון בסעיף
14(ב) ו-14(ג). כי אני באתי לצורך סעיפים
אלה. אם אתה לא מתכוון להמשיך בדיון, יש לי רק הערה אחת כדי שלא אמצא
שבאתי לחינם, למרות שאני מתנצל על האיחור.

היו"ר אבי יחזקאל:
לגבי הפרק הנוכחי, אנחנו מסיימים אותו. אני
חוזר ואומר עוד פעם שאני אבקש את כל ההערות
שלכם המשפטיות, הניסוחיות, כי למעשה סיימנו את הפרק הזה.

באשר לפרק הבא, וכדי למנוע עיכובים שתזמנה ישיבות נוספות רבות, אני
מבקש שכבר לסעיף 14(ב) ואילך תכינו הערות בכתב שיוגשו ליועצת המשפטית
של הוועדה לקראת הדיון הבא בסעיף זה.

הערות שנראות לכם על-בסיס הצעת החוק שצריך שתהיינה, אני מציע שתובאנה
לידיעת היועצת המשפטית של הוועדה בטרם הישיבה הבאה ושתוגשנה בכתב.

חיים שטרן: יש הסתייגות שהעברנו בדיון הקודם. העברנו גם לעו"ד זיסבלט ולעו"ד בנדלר.
אנחנו ביקשנו שמקום שהנושאים 14(ב) ו-14(ג) מוסדרים ברשיון ממשלתי שניתן מכוח חיקוק, למשל כמו במקרה של ערוץ הקניות שהוא פועל מכוח רשיון ממשלתי, יחולו ההוראות של הרשיון הממשלתי.

היו"ר אבי יחזקאל: למה אני צריך שהקטע של הממשלה יהיה שונה?

חיים שטרן: ביקשנו מאחר וכל הנושאים של 14(ב) ו-14(ג) מוסברים ברשיון של ערוץ הקניות שיש לו רשיון שהוא תקנה.

היו"ר אבי יחזקאל: זה יהיה טוב להתדיינות משפטית אבל לא לפרוטוקול.

חיים שטרן: אני מדבר ברמה של הסתייגות כאן.

עובדיה שרגאי: החוק חל גם על הממשלה, אז בוודאי שזה חל גם על תאגיד.

חיים שטרן: המכר עצמו לא נעשה מכוח רשיון ממשלתי. אני מדבר על מקום שהמכר עצמו מוסדר על-ידי רשיון ממשלתי, ואני רוצה להסביר ולנמק. כאשר ועדת הכלכלה דנה ברשיונות שניתנו לגורמים שונים כמו הערוץ השני, ערוצי הכבלים וכו', בשום מקרה לא באים ומשנים. יש איזו שהיא פגיעה בציפיות הלגיטימיות של מי שמקבל רשיון שהנושאים האלה מוסדרים ברשיון, ובשום מקרה לא באים ומסדירים דברים באופן רטרואקטיבי דברים שכבר נקבעו מכוח רשיון. אני לא חושב שועדת הכלכלה תעלה על דעתה לגבי רשיון שניתן לערוץ השני, לאותם שלושת הזכיינים בערוץ השני, וברשיון נאמר שהוא גם כן מכוח חיקוק, שדקות הפרסומת או מקבץ הפרסומות הוא כך וכך, אני לא חושב שועדת הכלכלה היום תרצה לשנות את זה רטרואקטיבית.

היו"ר אבי יחזקאל: מבחינה צרכנית ח"כ חזן ואנכי צודקים. מבחינה משפטית, אין לי ספק שיכול להיות שאתה צודק. אני לא משפטן. אחרי שנסיים את החוק כולו זה יבוא לבדיקה משפטית. אני חושב שאני לא הייתי רוצה שאדם שקיבל רשיון ממשלתי - משפטית אולי אתה צודק - לא יאמרו שהזכויות של הצרכן מעוגנות שם ולהסתפק בזה. זה שווה בדיקה. ציבורית אני חושב שבוודאי אנחנו צודקים משפטית, זו טענה שכדאי שתיבדק מתי שהוא.

נעמי חזן: בדיוק הסוגייה הזו הועלתה על ידך בישיבה הקודמת והיא הובאה לבדיקה. אני מתארת לעצמי שאתם שקלתם אותה. אם לא, צריך לשקול אותה ולתת תשובה.

היו"ר אבי יחזקאל: מה שאומרת ח"כ חזן הוא שהיא מברכת אותך על כך שאתה עקבי. בכל מקרה אנחנו צריכים לתת לך תשובה. כשהנושא הזה יידון ישובה הבאה, מן הראוי שניתן לך תשובה ראויה למה שחזרת ואמרת פעמיים.

חיים שטרן:
החוזה שלנו עומד להיות מאושר בבית-הדין לחוזים אחידים ושוב, על-פי הרשיון. הרשיון שלנו מחייב אותנו לאשר את החוזה בבית-הדין לחוזים אחידים. כך שחזקה על בית-הדין לחוזים אחידים שהוא שוקל את הגנת הצרכן.

היו"ר אבי יחזקאל:
מה שמעלה עו"ד שטרן, אלה סוגיות שמחייבות תשובה משפטית. האם באמת מי שקיבל רישוי ממשלתי, ראוי שיחולו עליו כללים למשל מן החוק של ח"כ נעמי חזן.

מירב ישראלי:
המבחן בבית-הדין לחוזים אחידים הוא לא זהה למה שהמחוקק יכול לעשות.

היו"ר אבי יחזקאל:
הבנתי. אמרתי לו שבסה"כ מבחינה משפטית הוא אולי צודק, אבל אנחנו צודקים בזה שאנחנו מביאים את העניין כי אנחנו רוצים להוסיף ולהרחיב למען טובת הצרכן.

רבותי. אני מאוד מודה לכם. אני חושב שהיתה ישיבה פוריה.
הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00